

N A G.

N F A.

10 1. Aio moan rikin to Tonabite = (Leborau)

Iaonon Ellice ao Kiribati naba
Ebati ni bainaki te aro aei, aon
aba ae te aro ae te Tonabite ae
te boborau, Manon marawa ma
aron uteran aba

Ba moan reken te aro aei i aonon
i aon Ellice ni bane. E moa mai
Nui rekena i Erete

Ba e reke, Nui mai Kiribati ma
Naia re E Rona iai n ataki i aon
Erete nibane. Ba bonu Kain Nui
sika a moani boborau, aonon
Erete ma iKoa. Ao bonu Naia naba
rika reirua Kain Erete te aro ni
boborau, Manon marawa

Ba n tai ake iKoa arauaki
Kain Nui ba tau Tonabite te te
bo ma taetaen England ae Kina
(Captain) arua Kain Nui irouia
i Erete

3 Ao tau Karakina moan reken te
aro aei ae Tonabite ae te borau
Emoan reke irouia auto ba te
mana te aite n te itera mena ac
arana ten Teatia ma ea uin te
uau ma te aite te aine ae arana
nei Bauren aKariki ma sikai
Natai Nei Parano ma nei? Babatu

- 3 Nakuamai 4 Nakauki 5 Nakika
- 6 Nabuina 7 Naraba 8 Nakam
- 9 Nariroño 10 Nakimarawa

Te 10. natina iroa buna au ao te
2 natina aika a riki u aomata
Ba nei Raraio ma nei Babatu
5 Ao arau abaia Teboiroro Rimui e
a Pitania natina aikai eo buna naba
Ea borau te aute au nakon te itera ae
ae maiaiki Ea roko, Samoa e a bo.
iai ma te aute te aine ae arau nei.
Bantoro ao ea maia iin maiaia
akariki, Kobure 2 Teraka 3 nei —
Maianibuka 3 Teburetatae
8 Ea borau te uae Kobure maia ma
manua ae Neimaianibuka ike roko.
i au Nukunau ao ea euenako nei —
Maianibuka ni uia ni uarake nako.
Nukunau ma ea iin iai ao e a Kariki
naba iai. Ao te uae Kobure X Ea bo.
nako, au ni ikeia muu Tamia
ni Karokoa u abaia ae Teboiroro
Maiaia are a rabakau iai Kaini —
Nukunau u te aro are te Tonabito
6 Ibutia Neimaianibuka ike e mate
i au Nukunau manua iin iai manua
Kariki, au Nukunau Ao boni iai ma
Kariki, au Nukunau ni Karokoa boni
7 aikai ma ikeia Ko Rau oia iai ae
Koa tai ikeia nako ia Kaini Nukunau
ikeia Ko okira Kiribati u tai aika
rimui Ba e boni ataki iroa
i Nukunau te Kariki au ni Karokoa
nako boni aikai

7 Ao te uae Kobure ike e bo nako iai
Uora te Peba ae te Komper 1. ae matoro.
te rohororo ae ae iai te Raukina ae
ae Kauni:— §)

Ike e borau te uae nako iai ao e
nako w roko i abara tauua are arua
Teboiroro Ike e roko te uae iai
Ao e boni bo ma tarua aika a maera
iai aika nei Karano Karano ma nei—

8 Babatu ma aki atua ike mauua
Ba a Kuba nakekei ike a roko naba
te uae Kobure iroia ma ike e roko.
iroia ao a tetrakina w Kauni ko.
nako ma ia ao iua e Kaunia

9 E taku i boni Kakaki botu nako. Kai
Ao iua a taku nako ina uoria
Ko na nako ni moti Karawan, nanon
te auti arei ni matu iai ao iRana
Ko a uti ni matu ao Roa maia:—

nako. Ao te uae Kobure e Parisia
ni Kaika te taeka arei ao e aki
ataua ike te bai are e ua mate iai
Ma e nako ni wene ni matu, nanon
te auti arei ao ike e matu te iui

ikea Kiro ni matu ao iua a
wetea te auti arei w Kauni te
auti o Ko na baka ao te auti e
baka ao e mate iai te uae Kobure
ma aki atua ike mauua ba bon
natin te Teatia are tauua ma bura

are rimum are nei Bautiono Ao ūke mate
te uae Kobure ao ūaia a tuāna te auti
ni Kānāi te auti e tērake ao te auti
e tērake ao ūaia ana rabatan te
uarei n tabekia ma auotia ni Kakiian
te ūānānā ni ba n te tabo teuana
ma aki atāia naba ūke boni manuia
Ao tāuāia are Teatia ma buma are
nei Bautiono a Kariaria okin natia
are Kobure mae aki oki ba ea mate
ma atāia ba ea mate ba ea aki oki
Mañāia are e taku te uae Teatia
nākon natua are Teraka nāo tāi tiku
ma Kona tērake n nako ba Kona ukera
Tarim ba tāo ea mate ba e aki naba
oki ma ūkana ko Kūnea ao Koa
Kairia n nako mai Ao ūkana ea
mate ao Kona ukeri rina ma ko.
a uoti mai ba ina uori

Ao te uae Teraka e tērake ni Katuraoi
Ao e wetia tāuāia n tuāna
Noria natu ae Teraka ūkana ko
nako ao noria tuāna te aba are
i maim arana Toñaieta aio aron
te aba ane 2. te auti i aona te
uokai te Kai i aona te Kaina te Ni
ao te Kaina te Ken Ao tuāna te
roto i au te aba ane ma te uoman
te ika i Manona te mana te
Bukibuki ao te mana te Araratabu
i Manona

Ma iikana ko roko iai ao koa ana te
 mana te ika ma koa tirimā n oraia
 Ao koa tamarahea te hi n ana
 moia tuana ba tau ana n oraia
 Ma iikana koa tia n ora oraia te ika
 ao koa kawakina rima ma koa
 maia kaotia ni kara nana te
 nei arei ao man naba te kon
 are ko maia ba tau ana oraia
 iikana tao e aki bane ba ko
 kana ai koa maia karerake
 nako taberan te hi ba a maia
 bane ni maia Eo maia maia
 te ika are ko maia n oraia
 Ao man naba te kon are ko
 maia n tanna iai oraia ca
 maia toia ni maia nini
 taberan te hi ni maia kana
 arona are rima
 Ao iikana koa tia ni kara
 aron au ao koa wakarake nako.
 aon te aba ma aio arona
 te aba anne nora 2 te auti
 i aona tuana te auti ae a
 maika iai sine aikai ake
 woman ao tuana te auti ae
 ake ae maika iai ma te
 auti aci boni maia te auti n
 tiriamata ba e kana ai ro
 na iikana tao ko wene i nana

12 Ao e babaka ma aro arona:—
N'kana ko roko u te aba arei aro.
Aro aro kona uota tuana te
atibu mai aro te ora ba bain
Kamaianam, Manon te Auti arei
Ao aro naba are tuana kona
uota tuana te Binobino ba bain
Kamaianam naba) ba ikana ko.
roko irona; aro te aba arei aro.
Aikai aia taeka nakekei nako
13 Im me ana Kamaianam ko ma
ni Kataetuko u taeka u titeraki
E Kana aia moani kaeka nako—
Im Ao Karaki, Kai ko nako
ma ia? Ao ike ko na tai noio te
utana ma kona bon nako atinaba
Ma ikana a kaoko ba kona rin
Manon te Auti Auti are a wene
iai aro kona nako rin, Manon te
Auti ma ikana a tuanki te:—
taeka ae Kana:— "Ao kona nako
ni wene ni motirawa, Manon te
Auti are tuana ni Kamaianam
, Manon ni matu moa tuana
iai Ao ike kona Kana etau
Ao ikana ko nako nako te auti
arei ni motirawa, Manon —;

Aio arona Kona uirina te atibu are
 ia tia n tuanko ba Kona uotia
 ma i aon teora ikana ko uerake
 ko na uotia ba Kona ka wene
 an tataian te aute arei ba
 ikana e baka te aute na ko nano
 14 ao ea iai ukira ao ko ake mate
 nanona ba ea reke n nen te au
 ae na roko irumu iai ao koa Kona
 ni ikeke nanon te aute arei
 15 Ibutin te atibu ba e naioa au
 te tataia maiaia are ko a maia
 iai Ao maia aio naba
 Kona uirina te Binobino are ia
 tia n tuanko ba bain Kamauam
 Aio aon te Binobino ikana ko uotia
 Kona anaia ni uniaia ikana ko
 wene nanon te aute arei
 Ao te aute ane aio arona
 ikana ko wene nanona ao rina
 ni baka ma ikana e Karina te
 baka te aute ao Kona tai mate
 16 ikana ko mena nanona ba
 Kona ana te Binobino are ko
 uniaia ma koa, beia nanon
 te aute ike ko mena nanona
 17 Ba ikana tao aono rebwen te
 Tebinobino nakekei ao a taku i

Nanoua ba Koa mate, Nanou te aute
 Mañais are a maña tuña te aute
 ni Kañai Te aute maña teirake
 ba ea mate Konam * Ao ñkana
 e teirake te aute Ao aro aron
 Kona tekatka, nanou te aute
 Ao Kona Kañai nekoi naka
 tera aroni are Kanu Karoia
 nako iu ñke, matu, Nanou te
 aute aro Kanu tuña te aute
 ba e na bakarai ma, Kuri Kañai
 tao bon tauu Kamaria ñkani
 Ao ñaia are ana kaekako ni
 Kañai "Kao Kani ia ñke Ao
 aute aron Tamam ma tinam
 Ao ñke Kona Kaktia rasi n tuña
 ni Kañai nora bon tinam ñkani
 Ba natin tarini ñ Kai

Mañais are Kanu Kua ni Kamateq
 ma ni iañoa te aro tuana are
 i na mate iai ma Kanu ake Kona
 Ba aroni ni bane a bane n.
 ataki Irou ma aron ami taetae
 ma aroni ni maeka ma aroaror
 ami ni bane ma aroaron aon
 abani ma aroaron ami aute
 ma aroni n takakaro ma n tiku

10 5 I bane n atai ba e bon tuānāi
70 tināu. Ao ūaia ūke atā tuānāi
ba natin taria ao a biri n rabata
man tāi; aon rorona manī ka-
boria ma ūaia. ao a tuānā ni
Kaūai natin nei Maūanibuka
Ūke? Ao ūaia e Kaekia ne Kaūai
Eū bon tināu nei Maūanibuka

Ao a maūa tuānā ne Kaūai:
E boni manī tināu? Ao ūaia e
Kaekia ne Kaūai Eū e boni manī
Ao a maūa tiritakina ne Kaūai
Ao autai arau? Ao ūaia e
Kaotā arau arau "Teraaka"

A maūa tiritaki Butini tera are
Ko roko iai? I roko i butini:

Aika 3. aikai (1) I roko ba ina nora
abara aei (2) I roko ba ina tuānāi
Kamī arou bonī aika e na borau
te aba iai aika bonīn te rāoi

21 (3) I roko ba ina ukera tamauare
e nako mai rimouae ba ia ūae
n tataniāia ma e aki oki:

maūaia are e Kaūai ana iāno
te nauo tao ea boni tināu n roko
ūaia; aon te aba aei ma tao
Kama tia ne Kamatea nau arou
naba ūke Kam Kamaneai ma

I Kuri mane ni mate, nanou te anti
are Kam taku ba ina matu iai
Mañara are e Kañai ana, año te
Nano. tao ea bon tia ñia n roko.
Irouni, Kai ma tao Kama tia ni
* Kamaea ma tao ea mate
ñke a oño te taeka aei ao a —
añari bancia n tai, butin:
Maneia ñke a tia n Kamatea
Ao e Kaekaia Teraka n Kañai
Noria e tau ma tai tai ba ñka
E boni Koana te, año ba ea tau
n roko ñia, Kai ma Kama tia
n Kamatea, ao tra te are ke te
i año naron te mate ke te ku:
Kue riki tuana bon atea
Ma ti tuana au i año Kam
na Kaota nri rabatana ba
Kam Kaki ia Ba e Kawa
ñkae e tuai mae rabatana
ni uruaki ni muka ma Kam
na tuñai ñkai n añari
rabatana ba in au, año iai
22 Ao ñia a Kaota te tabo are
23 a Kawenea iai rabatana
Ao ñia ñke nora rabatana
tamana Ao e taku ana taeka
Noria Kama tia n Kamatea

No. 6. Nōria bon ami bure ironui
Ba bon manemi te uae Kam
Kamatea aei bon tarin tuau
teuarei Ao ōiaia a māia tāi
riti Ao ōiaia e tuāia neka
ŋai nōria e tāw ba akeā te iāno
ba e a mate ma ti aei au iāno
Kamuna tuāia boŋin te raoi
aika e boboran iai te aba iai
Ba i na Kabaca irariki Karawa
ni Kaota iai rabatana ni boŋin
teroi ba e na ataki ironui aika
aika a borau manoni marawa
ana taratara rabatana ao a ana
ataia ba boŋin te raoi ao te boŋi
ni borau E na nōraki man ataki
ironui roro ma roro u aki toki
Ao e na iriŋaki iai arana ma
arona ūke bon te tia borau ōiaia
Ao a Karawa te iāno aei nōraki
Māiaia are e teirake teuare teraika
ao e anai matau teuare e mate
ao e Karea rariki Karawa are
u tau māiaki ao a nim irariki
Karawa u tanimāiaki Ao boni
ŋia Ito aika 2 aika mena u

n tani maiaki ao e a maia ana
atuna n Karua rarikin Karawa
are maiaki e anako ni bae n tani
maiaki ao i muina e ana rabata
na ni Karua rarikini Karawa
are maiaki boni hiaia te Itoi aika
4. aika arauaki n te ara ae:
"Kama" boni hiaia rabatani tenae
"Kobure" ao atuna are, boni,
rarikina naba ao matana bon
ake irarikina naba boni hiaia:
Itoi aika aua maha n te itera
maiaki irarikin "Kama" boni
matani "Kobure" aKame
n te tai are Kanimaki iai raba
tana irarikin Karawa n tani
maiaki boni hiaia tani te
borau ae te tai ae ake aia
te aia. Nanon Marawa
Ba aikai tani te borau ae
ataki irona aomata ba te
boni rabi ao ake te aia
Nanon Marawa iai n tai
aikai — Te tai ae aia iai
27 Nei Nuiata ma Tai 2 te tai
ae a bui iai tena nei —
Aute ma Tai n te Inabon ke
te tairiki

NO 7
NO 7
Te tai ae a Toka iai ni moan
Tairiki nei auto ma Huimata
E atoaki te tai aei ba lain te
aitara ba aitarā mataia iai
Ioi aikai ni moan tairiki ma
maiaia ae atoaki te tai aei
ba tau te aitarā

Bon akane tau te borau marau
Aika a tauia iai aomata ni
boborau iai

Ibutiki tauia wa ba a uarete

28 Ao te aro aei moan te eti are
ironia Inatāi Baka boi -
buaka ve boi rasi ba bonti
te arona boi Ibutiki tauia
wa ba ababaki ao a mataia

* 29 Ao aron reken te aba ao ataki te
aba n te borau ni baka aomata
Eaki mata te tua borau iKana
e tuai roko n te aba are e Kawa
ria ao e Kona n ata te aba
are e Kawaria n te aro aei

30 Ba 3. aika e na ata iai te aba
(1) Tenaū naūia te aba ae Kawaria
(2) Tenaomoro ae i aon tari Eataia
(3) Iai te bino ni Kona ao te atibu
are e Kabaeaki i tabona

Ikani Kaotai bai aika 3 aikai

1. Tenaū E taku aia taeka tani
borau Ba e Kona n ataki te aba
n te Tenaū ba Karawa bou tebo.
ma te Kirasi mañiaia are e
Kona n ataki te aba n te naū
Ba aba ni bane a bou toa
ma Tenaū i aia mañiaia
31 are e Kona n ataki te aba n te
Tenaū

2. Tenaomoro. E taku aia taeka
tani borau e okoro te bane
are e ababaki ae atoñaki ba naon
marawa ao e okoro te Naomoro.
are i aon tari ae uareke ae a
atoñaki ba naon te añ boniñiaia
tenaomoro. ma e okoro i ranñ
te aba te Naomoro iai ba e wa
ao e okoro. Ke akea iai te aba
mañiaia are e atiaia iai te tia
borau ba ea Kan te aba Ke raroa

3. Sai ana bai te tia borau ae a
Kaman Katuraoia ba te binoni
Kora ve temaca ve Ke teKaba ae
ae notia i aon te wa ao e Kabaca
te atibu i tabona ba bain ukeran
te aba E bainaki n te bou te baci
Ba ñKua e aki reke te aba

NO. 8. Ao ea taniña te boñ bae na
noria n te bai aci ma aio aroa
Ea Kabaea te atibu itabon te
Kora aci ao ea Karua na Ko.
Nanon marawa n nnaia rio
Ao ea aiai tia ma ea tarabara
iai te bura ba e bati te bura
Inanon marawa n te boñ ma
e boni iai te bura aci buran
te aba maññaia. are ea atua
iai te tia borau ba ea Kan
te aba ke tao e nroa

Anno aron atakin te aba iron
te tia borau n te boñ
Ba. ñkana tao e aki reke te aba
iron te tia borau n te ñaina
Ni bai aika 2. aikai. —

1 Tenañ ke

2 Tenaomoro.

32 Ao taniña te boñ ba e na
nora iai te aba ni bai naba
aikai aika 3. —

1 Tenañ

2 Tenaomoro

3 Tebinoni Kora ae bae te atibu
itaborua

33
Ao tiaki n aroha irohia Imatai
ni ukeran te aba Ba e ataki
rao. irohia Imatai irohiu te tia
borau (Capetain) raroan te aba
n te marena are e borau iai
Ba. tao iraua te maire ma ika
e toa te maire te marena ao
akea te aba ao e a taia te:
Capetain ba bow te aia are e
Katika te wa Maiaia are e
Kona te Capetain n. nora Tai
Ba e na atia iai n te Logitu
ma Likeri are e lei iai
Ao e Kona ni maia Raeta te
wa nako iai n te Kumpasi
Ebati n aki Raiana te aroai
ae te borau irohia Imatai
ao moau te Raeta irohia
aomata aune rikiu te borau
Ma moau rekua irohia aomata
Ibukiu ana Kiriki nei Maiaibuka
Emoa mai Nukunau ni Kabuta
aonon Gilbert D and Ellice D.

E a bane Kona mauri